

TEKST: PABLO LLAMBÍAS, FORFATTER

Uden poesien er vi bare os selv og vores egne meninger

Titel / Bibelen 2020
Forfatter / tja ... der har været et par kokke i spil her
Forlag / Bibelselskabets Forlag 2020
Sidetæl / 1672
Pris / 399,95 kr.

Det guddommelige kan om ikke erkendes, så fornemmes gennem poesi. Poesien er ikke 'til pynt', men er det sprog i hvilket, vi kan slippe for at være alene med hver vores erfaringer og hver vores følelser. Derfor græder denne anmelders poesihjerte, når han læser Johannesevangeliet i Bibelen 2020

Der er et pænt land
 Der er store bøgetræer
 som går helt ned til stranden ved Kattegat
 Der er bakker og dale
 Navnet er Danmark
 Det går tilbage til vikingerne

I gamle dage
 Sad der nogle store mænd i rustning
 De havde været i kamp, men var nu friske
 Så angreb de og sårede fjenderne
 Nu hviler de deres ben
 Bag højens kæmpesten

Landet er stadig smukt
 Fordi havet og Storebælt og Lillebælt er blåt
 Og bladene er meget grønne
 Og ædle kvinder og skønne piger
 Og mænd og raske drenge
 Bor på de danske øer

Man kan sikkert godt høre, hvilken sang jeg har ført fra poesi til nemt forståelig prosa. Det vil sikkert være sjovt at synge denne version, men kun som en gimmick. De fleste vil foretrække Oehlenschlägers version, for der er jo mening med galskaben. Det handler ikke blot om at få indholdet til at passe til versfodderne. Indholdet kan ikke adskilles fra den sproglige form, altså poesien. Den sproglige form er skøn som i skønlitteratur som en hyldest til landets skønhed, der ikke lader sig gengive i prosa. Bøgetræer er ikke bare bøgetræer, havet er ikke bare hav, vore historiske rødder er ikke bare vikingerne. Det hele fletter sig sammen i et væv, der ikke blot handler om at sætte tingene sammen, men give os en hjertelig oplevelse af, hvad det vil sige at være dansk; en oplevelse, der er lig den, man kan have i bøgeskoven ved forårstide, uden at hverken ordene "bøgeskov" eller "forårstide" rummer eller gengiver eller repræsenterer den følelse, som du havde, da du stod derude. Oehlenschläger er et godt stykke ad vejen lykkedes med at skabe et lyrisk modstykke til den ekstase og den lykke, vi oplever, når vi drejer rundt under løvhanget. Det hele går tabt uden poesien. Det er ikke muligt at forstå "det danske" eller "det danske hjertes oplevelse" uden poesien. "Der er store bøgetræer" –

jo, godaw mand okseskraft, jeg forstår godt, hvad du mener, jeg sympatiserer med dine hensigter, men din evne til at forføre mig og gøre mig lykkelig kommer til kort. Du er ikke digter, du henviser blot til, at følelsen findes. Det ved jeg godt, men vi deler den ikke lige nu. Og det gør mig ked af det, for jeg vil gerne være sammen med dig, i glæden, ekstasen, troen.

Jeg er ikke verden, og jeg vil ikke være det

Nogenlunde sådan havde jeg det, da jeg læste indledningen til Johannesevangeliet i *Bibelen 2020*, af digtere, teaterfolk, og filmfolk elsket overalt på jord for sin dybsindige poesi, for afgrunden, der åbenbares deri, bundløst. For magten, skønheden, ordenen, men først og fremmest for sproget, og ikke bare for sprogets skyld, men for den erkendelse, der gives i og med skønhed:

”I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er. I ham var liv, og livet var menneskers lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke.”

Det er talehandling i Bibelen 1992, ordet vækkes til live som lys foran dig, og det virker.

”Alting begyndte med, at Gud talte. Hans ord var hos ham, og det var en del af ham. Ordet var hos Gud, før alting blev skabt. Med det skabte han alting, og uden det fandtes der ikke noget.

Livet lå i ordet, og livet var menneskers lys. Det skinner for os i mørket, og mørket har ikke kunnet vinde over det.”

Sådan står der i Bibelen 2020. Altså, spørger jeg: Skal vi forestille os, at Gud ikke sagde noget i lang tid, men så begyndte Han at tale, og så blev alting skabt? Jeg forstår ikke sætningen ”Hans ord var hos ham.” Betyder det, at han holder på ordene, som på en flok forvirrede killinger? Jeg forstår heller ikke meningen med, at de ”var en del af ham”? Hvad mener der med det? Skal det forstås bogstaveligt, og hvis det skal det, hvordan skal man så se det for sig? Skal det forstås metaforisk, hvad er det så en metafor på? Det er bemærkelsesværdigt, at prosaudgaven af poesiudgaven faktisk gør det mere uklart, hvad der står.

”Med det skabte han alting”. Nå, det gjorde han. ”Livet lå i ordet,” og ”det skinner for os i mørket”. Jeg får en fornemmelse af at være meget selvcentreret, når jeg hører det formuleret på denne måde, som om jeg er på et meditationskursus, hvor det lilla lys er til for mig. Nej, lyset skinner i mørket, det er

ikke til for mig, det er en gave, et held, en lykke, at mørket ikke greb det. I den oprindelige tekst er lyset og mørket selvstændige kræfter, lyset udgår fra Gud som et ord. Jeg kan lade det lyse på mit åsyn, hvis jeg vil, jeg kan også vende det ryggen, men det skinner ikke for mig, jeg er ikke verden, og jeg vil ikke være det, Gud er verden.

Hjertet trives ikke uden lys

Jeg er meget solidarisk indstillet over for *Bibelen 2020*, jeg sympatiserer med dens hensigter, ligesom jeg sympatiserer med ikke-digterens hensigter, når han eller hun siger, at ”bøgeskoven er flot/smuk/vidunderlig/paradisisk, og at det er dejligt/fantastisk/megaskønt at gå tur i den”. Jeg forstår godt, hvad han eller hun mener, men jeg mærker det ikke. Det gør jeg gennem digtningen. Den skønne form væver sig som et blødt spejl rundt om Jorden på en måde, så det gør det udholdeligt at være her. På samme måde har jeg det med Bibelen. De i genremæssig forstand fantastiske begivenheder rækker mig en forsonende hånd, hvormed jeg kan forsones mig med mig selv og mine nærmeste. ”Sandelig siger jeg jer,” står der 53 gange i Det Nye Testamente, brugt som en lyrisk repetition, som et omkvæd. Denne lige frase er blevet til

”Hør hvad jeg siger,” ”Læg mærke til det her,” ”Og hør nu her,” ”Der kan I se,” ”Jeg kan godt sige jer,” ”Hør nu her,” og ”Hør nu her,” og ”Hør nu her.” Der er stilistiske figurer, der griber bagud i tid og retfærdiggør apostlene, når de påkalder dem. I begyndelsen var ordet, det er umuligt at forstå troen uden en sproglig orden, der rækker ud over den enkelte episode, det enkelte liv, de enkelte mellem menneskelige begivenheder. Jeg kan ikke oversætte mig ud af denne form uden at sætte vævet over styr. Jeg får enkeltbegivenheder, som tilsyneladende er til for mig alle sammen i min partikulære, fortvivlende tilfældighed. ”Og sandelig siger jeg jer” er et bevis på, at Jesus taler ud af denne orden. Jeg

er godt klar over, at Bibelen er fundet på og skrevet af mennesker, men de er blevet guddommeligt berørt af poesi, det vil sige inspiration, de har fået formen givet, og de forstår, at intet forstås uden, eller at vi alle bare er os selv og vores egne meninger, og kan det ikke være lige meget, uden.

Jeg sympatiserer med projektet, men mit poesihjerte græder, ikke for poesiens skyld som poesi, forstået som pynt, forskønnende omstændigheder, men som form, hvorigennem det guddommelige om ikke erkendes så dog fornemmes, af hjertet, der gerne vil lys, fordi det ikke trives uden. ■

Jeg er godt klar over, at Bibelen er fundet på og skrevet af mennesker, men de er blevet guddommeligt berørt af poesi, det vil sige inspiration, de har fået formen givet, og de forstår, at intet forstås uden, eller at vi alle bare er os selv og vores egne meninger, og kan det ikke være lige meget, uden.